עָלָיו שָׁם יַד יְיָ׳, דְּאִתְגְּלֵי יְדָא, וְלָא גּוּפָא. וְתָנֵינָן, אֲפִילּוּ בִּידָא, יַד יְיָ׳ עִלָּאָה, יַד יְיָ׳ תַּתָּאָה.

תָּא חֲזֵי, כְּתִיב נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם וָאֶרְאֶה מַרְאֹת אֱלֹהִים. מַרְאֹת כְּתִיב חָסֵר, לְאִתְחַזָּאָה דִּבְגִין שְׁכִינְתָּא קָאָמַר, דְּהָא וָאֶרְאֶה מַרְאֹת חָסֵר, מַרְאֶה חַד. אָמַר ר׳ יֵיסָא, וְכִי שְׁכִינְתָּא לָאו כֻּלָּא. אָמַר רִבִּי יוֹסִי, לָא דָּמֵי רֵישָׁא דְמַלְכָּא, לְרַגְלוֹי דְמַלְכָּא, אַף עַל גַּב דְּכֻלָּא הֲוֵי בְּגוּפָא דְמַלְכָּא.

תָּא חֲזֵי, בִּישַׁעְיָהוּ כְתִיב, (ישעיה ו) וָאֵרֶא אֶת יְיָ׳, בִּיחֶזְקֵאל כְּתִיב, וָאֶרְאֶה מַרְאֹת אֱלֹהִים, הָכָא אֶת, הָתָם מַרְאֹת. מַה דְּהָמָא דָא, הָמָא דָא. זַכָּאָה חוּלָקֵיהּ דְּמֹשֶׁה, דְּלָא הָוָה נְבִיאָה מְהֵימְנָא שְׁלֵימָא כְּוָותֵיהּ.

וָאֵרֶא אֶת יְיָ׳, אֶת דַּיְיקָא. וָאֶרְאֶה מַרְאֹת אֱלֹהִים, מַרְאֹת דַּיְיקָא. וּבְדַרְגָּא חַד הָווֹ. אִי (דף פ"ב ע"ב) הָכִי, אֲמַאי לָא פָּרִישׁ יְשַׁעְיָה כּוּלֵּי הַאי. אָמַר רִבִּי יוֹסִי, דָּא כָלִיל, דָּא פָּרִישׁ. מָאי טַעֲמָא פָּרִישׁ כּוּלֵּי הַאי יְחֶזְקֵאל. אֶלָּא, כֹּלָּא אִצְטְרִיךְ בְּגִינֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, דְּיִנְדְּעוּן חֲבִיבוּתָא דְּחָבִיב לְהוּ קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּשְׁכִינְתֵּיהּ וּרְתִיכוֹי אַתְיָין לְדַיְּרָא בֵּינַיְיהוּ בְּגָלוּתָא.

אָמַר רִבִּי חִיָּיא, בְּאֶרֶץ כַּשְׂדִּים, וְהָא כְתִיב (ישעיה כג) הֵן אֶרֶץ כַּשְׂדִּים זֶה הָעָם לֹא הָיָה, אֲמַאי אִתְגְּלֵי שְׁכִינְתָּא תַּמָּן. אִי תִּימָא בְּגִינֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, הָוָה טָב דְּתִשְׁרֵי שְׁכִינְתָּא בְּגַוַּוייהוּ, וְלָא יִתְגַּלְיָיא. אֶלָּא, הָכִי תָּאנָא, אִי לָאו דְּאִתְגַּלְיָיא לָא הֲווֹ יַדְעִין.

וְהָא דְּאִתְגַּלְיָיא, מַה כְתִיב, עַל נְהַר כְּבָר, עַל מַיָּא, בְּאַתָּר דְּלָא יִסְתְּאַב, וְלָא שַׁרְיָא מְסָאֲבוּתָא. וְהַהוּא נַהֲרָא, הָוָה חַד מֵאַרְבַּע נָהֲרִין, דְּנָפְקִין מִגִּנְתָּא דְעֵדֶן,

יַד ה׳ עֲלֵיוֹנָה, יַד ה׳ תַּחְתּוֹנָה.

בֹּא וּרְאֵה, כָּתוּב נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם וָאֶרְאֶה מַרְאֹת אֱלֹהִים. מַרְאֹת כָּתוּב חָסֵר, לְהַרְאוֹת שֶׁבִּשְׁבִיל הַשְּׁכִינָה זֶה נֶאֱמַר, שֶׁהֲרֵי וָאֶרְאֶה מַרְאֹת חָסֵר, מַרְאֶה אֶחָד. אָמַר רַבִּי יֵיסָא, וְכִי שְׁכִינָה לֹא הַכֹּל? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לֹא דּוֹמֶה רֹאשׁ הַמֶּלֶךְ לְרַגְלֵי הַמֶּלֶךְ, אַף עַל גַּב שֶׁהַכֹּל נִמְצָא בְּגוּף הַמֶּלֶךְ.

בֹּא וּרְאֵה, בִּישַׁעְיָהוּ כָּתוּב (ישעיה ו) וָאֵרֶא אֶת ה׳. בִּיחֶזְקֵאל כָּתוּב וָאֶרְאֶה מַרְאֹת אֱלֹהִים. כָּאן אֶת, שָׁם מַרְאֹת. מַה שֶּׁרָאָה זֶה - רָאָה זֶה. אַשְׁרֵי חֶלְקוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁלֹּא הָיָה נָבִיא נֶאֱמָן שָׁלֵם כְּמוֹתוֹ.

וָאֵרֶא אֶת ה׳, אֶת דַּוְקָא. וָאֶרְאֶה מַרְאֹת אֱלֹהִים, מַרְאֹת דַּוְקָא. וּבְדַרְגָּה אַחַת הָיוּ. אִם כָּךְ, אָז לָמָּה לֹא פֵּרֵשׁ יְשַׁעְיָה כָּל זֶה? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זֶה כָּלַל וְזֶה פֵּרֵשׁ. מָה הַטַּעַם יְחֶזְקֵאל פֵּרֵשׁ אֶת כָּל זֶה? אֶלָּא הַכֹּל הִצְטָרֵךְ בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל, שֶׁיֵּדְעוּ אֶת הַחִבָּה שֶׁחִבֵּב אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, שֶׁשְּׁכִינָתוֹ וּמַרְכְּבוֹתָיו בָּאוּ לָדוּר בֵּינֵיהֶם בַּגָּלוּת.

אָמַר רַבִּי חִיָּיא, בְּאֶרֶץ כַּשְׂדִּים? וַהֲרֵי כָּתוּב (ישעיה כג) הֵן אֶרֶץ כַּשְׂדִּים זֶה הָעָם לֹא הָיָה. לָמָּה הִתְגַּלְּתָה שָׁם שְׁכִינָה? אִם תֹּאמַר בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל - הָיָה טוֹב שֶׁתִּשְׁרֶה שְׁכִינָה בְּתוֹכָם וְלֹא תִתְגַּלֶּה. אֶלָּא כָּךְ שָׁנִינוּ, אִם לֹא הָיָה נִגְלֵית, לֹא הָיוּ יוֹדְעִים.

וְזֶה שֶׁהִתְגַּלְּתָה, מַה כָּתוּב? עַל נְהַר כְּבָר. עַל הַמַּיִם. בְּמָקוֹם שֶׁלֹּא נִטְמָא וְלֹא שׁוֹרָה טֻמְאָה. וְאוֹתוֹ נָהָר הָיָה אֶחָד מֵאַרְבָּעָה נְהָרוֹת שֶׁיּוֹצְאִים מִגַּן עֵדֶן, שֶׁכָּתוּב עַל נְהַר כְּבָר. מַה זֶּה כְּבָר? שֶׁכְּבָר הָיָה